

Svitanie

Číslo 4/2020

Ročník 19

**Časopis farnosti sv. Michala Archanjela
v Závode**

ÚVODNÍK

Budú aj tento rok Vianoce?

Ubehol ďalší rok – a bol celkom iný ako tie predošlé. Zrazu sme si uvedomili, že nie všetko máme v rukách, že nie všetko – napriek modernej technike – vieme mať pod kontrolou. Do našich životov a aj do života našej farnosti vstúpili rozličné opatrenia, ktoré majú zabrániť šíreniu vírusovej nákazy a poriadne prevrátili život každého z nás. Avšak život ide ďalej a čas sa nedá zastaviť. A tak v kolobehu času sú tu ďalšie Vianoce. V myslach nám mnohým drieme otázka: aké budú tie tohto-ročné a budú vôbec?

Áno, samozrejme, budú. Závisí však od nás aké a či u nás vôbec budú. Povedzme si úprimne: aj po minulé roky mnohí ľudia nemali Vianoce, tak ako mnohí nemali Veľkú noc a nemávajú ani nedele... Tieto a mnohé iné sviatky majú totiž náboženskú podstatu a teda odohrávajú sa na úrovni vztahu Boha a človeka. Preto ak je pre človeka dôležité všetko okrem Boha, je jasné, že takýto človek nikdy Vianoce, ani Veľkú noc, ani nedelu mať nebude.

Krestania na celom svete na Vianoce slávia narodenie Božieho Syna,

Šéfredaktorka:

Ivana Potočňáková

Redakčná rada:

Pavol Černý

Samko Černý

Mária Hollá

Peter Kudláč – farár

Alena Pavelková

Veronika Prévajová

Gabriela Tarasovičová

Jazyková korektúra:

Anna Mäsiarová

Tlač a grafika:

Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján

Vydavateľ:

Farský úrad Závod,

www.zavodfarnost.sk.

Vydávané pre vlastnú potrebu.

Spasiteľa, Ježiša Krista. Človek, ktorý si túto skutočnosť ani nevšimne, nič neurobí preto, aby dal Ježišovi priestor vo svojom živote a vzťahoch, hoci by mal najkrajšiu a najtrendovejšiu výzdobu, najbohatšie darčeky pod stromčekom a preplnený stôl všemožnými dobrotami, je v podstate chudák. Nič nepochopil, lebo Spasiteľa, ktorý prišiel aj kvôli nemu, on neprijal. Urobil si akési pseudovianoce, v ktorých bohom urobil svoje brucho.

Zato človek, ktorý, hoci nemá stromček ani darčeky a možno nemá ani čo vložiť do úst, môže mať tie najkrajšie Vianoce – ak jeho srdce patrí Bohu. A túto skutočnosť nemôžu ovplyvniť ani protipandemické opatrenia, ani zatvorené kostoly, ani nič iné. V životopisoch ľudí, ktorí boli za komunizmu či za iných prenasledovaní, väznení pre vieru, čítame o ich mučiteľoch: mohli sa aj na smolu rozliat, ale slobodu ducha im zobrať nedokázali. Boli za mrežami a ich telo nebolo slobodné, ich srdce však patrilo Bohu. Nech sú pre nás títo ľudia inšpiráciou. Aj v časoch náboženskej neslobody dokázali vykonať obdivuhodné diela, šírili Evanjelium, budovali Cirkev. Aj vo väzení dokázali apoštolovať a príkoria, ktoré im spôsobovali nepriatelia Cirkvi s domnením, že ich umľčia, premenili na nové možnosti šírenia Ježišovho posolstva.

Aj my máme obmedzené možnosti stretnávania, hoci z iných dôvodov ako za komunizmu – v záujme ochrany zdravia a životov. Nenechajme sa zlomiť, znechutíť, umlčať – nerezignujme. Naopak, využime čas, ktorý nám Pán dáva. Náš život je síce ochudobnený o spoločné aktivity v duchovnej rovine, nezabudnime však, že Boh je prítomný všade. Komunikovať s ním môžeme a máme aj mimo kostola – v rodinách, v súkromí. Keď sa nedá ísť do kostola, o to viac sa treba modliť v rodine. O to viac sa treba rodičom venovať výchove detí aj po náboženskej stránke a koľko sa len dá, suplovať farskú katechézu tou rodinnou.

Zostáva mi len popriat nám všetkým veľa trpežlivosti a vynaliezavosti, aby aj toto tažké obdobie bolo pre nás, pre naše rodiny, pre našu farnosť prínosom. Aby sme aj tento rok mali Vianoce. Vianoce, počas ktorých Ježiš bude prebývať v našich srdciach, v našich rodinách a bude jediným Pánom nášho života.

Požehnané Vianoce,
plné darujúcej sa Lásky Vám
zo srdca želá

Váš duchovný otec Peter

Podarilo sa! Na Húšky vedie nová cesta

Koncom septembra sme si vo farských oznamoch vypočuli krátku, no naliehavú správu. Obyvatelia a chatári osady Húšky uskutočňovali zbierku na opravu prístupovej cesty vedúcej k osade. Obrátili sa aj na našu farnosť, ku ktorej patrí kaplnka Božského Srdca Ježišovho na Húškoch.

Cesta ležiaca na hranici troch obcí: Borský Svätý Jur – Tomky, Závod a Moravský Svätý Ján bola skutočne v dezolátnom stave. Z rozpočtov obcí nemohla byť financovaná. Termín bol šibeničný a suma nemalá – v priebehu necelého týždňa bolo potrebné vyzbierať 10-tisíc eur. Vklad na účet v sume 250 eur na jedno vozidlo urobili predovšetkým obyvatelia a chatári, ktorí cestu využívajú najčastejšie. O dobrovoľný príspevok požiadali aj nás, Závodčanov, ktorí radi navštievujeme tamojšiu kaplnku alebo sa radi vyberieme na Húšky za športom či rekreačiou.

Výmole a jamy sú už minulosťou. Cestou na Húšky si už žiadne auto nápravu nezlomí.

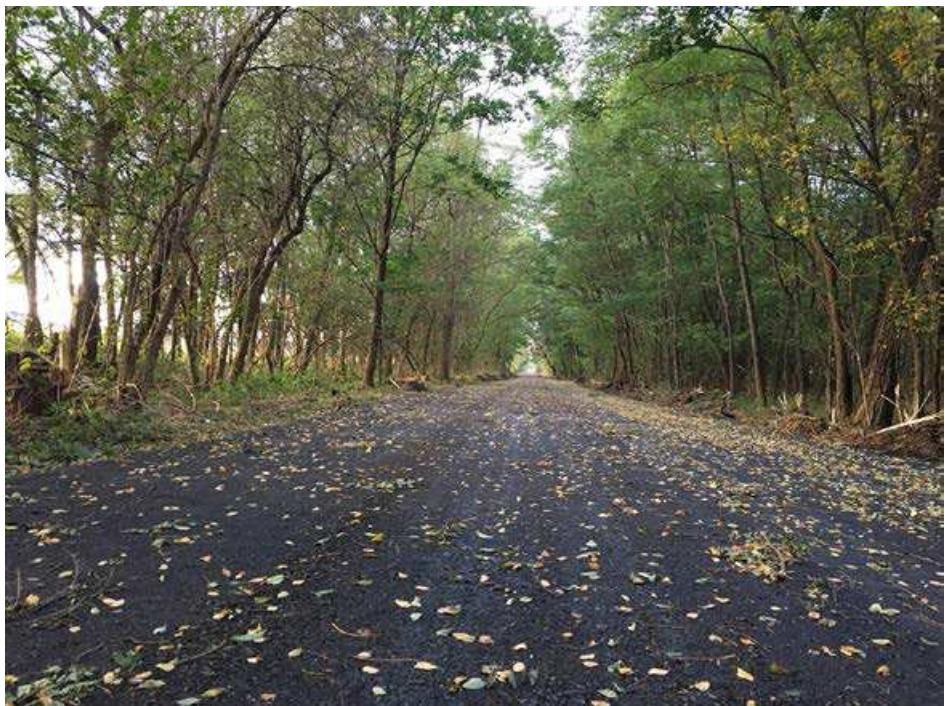
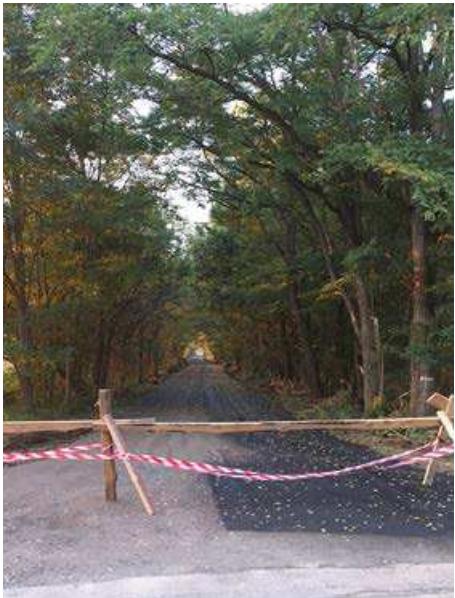

Nedaleká osada Húšky má nesporné čaro. Genius loci, kolorit tohto miesta ju robí vyhľadávaným miestom ľudí hľadajúcich pokoj a samotu.

Pri prvom počutí nemožné sa v priebehu týždňa stalo skutočným! Zbierka po nedelej sv. omši 20. septembra v kaplnke na Húškoch, priame vklady na účet spoločnej farskej zbierky farníkov zo Závodu dali dokopy neuveriteľných 12,030 eur. Práce sa uskutočnili v 40. kalendárnom týždni. Organizátorka zbierky Zuzana Buchová poskytla na nahliadnutie kompletný zoznam darcov aj s darovanou sumou a vyjadrila **úprimnú vdáku za spolupatričnosť**. Spoločné dielo sa podarilo. Ďalšia pozitívna správa 😊

Ivana • Foto: autorka

Dielo sa podarilo. Peniaze vyzbierané, cesta vyasfaltovaná.

ZO ŽIVOTA FARNOSTI

Aj „dušičky“ boli iné

Iný koniec zimy, iná Veľká noc, iné letné dovolenky, iný nový školský rok. Netreba trápiť klávesnicu vymenovávaním všetkých udalostí a faktov, ktoré sú v tomto roku odlišné v porovnaní s ktorýmkolvek predchádzajúcim rokom. Jednoducho, iný rok.

Nik si ho neželal, všetci ho žijeme. V druhom tohtoročnom čísle Svitania sme sa pokúsili o zdokumentovanie atmosféry v kresťanskom svete a našej farnosti počas prvej vlny koronakrízy. V poslednom čísle roku 2020 nemáme túto ambíciu. V druhej vlne sme už azda všetci unavení z obmedzujúcich opatrení, pandemických správ z domova i zo sveta a hrôzostrašných čísel nakazených, pacientov na plúcnej ventilácii či ľudí, ktorým COVID-19 podpísal úmrtný list. Toto vydanie Svitania chce byť o nádeji. Nemôžeme ignorovať fakt, že koronavírus sa nás týka. No môžeme veriť, že nová situácia nás nielenže „nedorazí“, ale naopak, posilní nás. Dôležité je, čo si z tej vezmeme. Každý osobne, rodina či spoločenstvo, celý svet. Doštávame príležitosť stať sa lepšími.

Zvädnuté chryzantémy

Od soboty 24. októbra do nedele 1. novembra platil na celom Slovensku zákaz vychádzania mimo bydlisko. Boli stanovené určité výnimky. Náv-

Križ pri vstupe do kostola je tradičným miestom modlitby za zosnulých, ktorých máme pochovaných na vzdialých miestach.

števa cintorínov však medzi ne nepatrila. Nepredstaviteľné! Na „dušičky“ zostať doma? Vyzdobené miesta odpočinku našich zosnulých a zapálené sviečky prezrádzali, že bez povšimnutia sviatok nezostal. Na Slovensku majú Pamiatka zosnulých aj Sviatok všetkých svätých, ktorý jej predchádza, veľkú tradíciu. Spájajú sa s úctou k predkom i rešpektom k ľuďom, ktorí žili na slávu Božiu a dnes sú pre nás vzorom i povzbudením. No ani na našom závodskom cintoríne sa nekonali hromadné a niekedy aj hlučné stretnutia nad hrobmi, ktoré poznáme z iných rokov. Kvetinári hlásili obrovské straty – bohaté košaté trsy chryzantém všetkých farieb vo veľkých počtoch nepredané vädli. O čo menej sme putovali na cintoríny, o to viac sme sa mohli spojiť so svätcami a našimi milovanými v modlitbe. Duchovné

spojenie založené na Pravde a Láske je silnejšie ako akýkoľvek pandemický zákaz. A pomôže dvojnásobne: nám prítomnosťou pokoja, dušiam v očistci úľavou. Atmosféra zapále-

nej sviečky silu modlitby ešte umocní. Takéto „dušičky“ si môžeme pripraviť kedykoľvek, aj každý deň.

Text a foto: Ivana

Tichý cintorín plný upravených hrobov prezrádzal, že hoci individuálne a na krátku chvíľu, našli sme si naň cestu.

Verná kroju, rodine aj humoru

Poznáme to asi všetci – v nedele dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyleštíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. A popri tom si možno ani nevšimneme, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. A pritom náš chrám je plný vzácných ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Rubriku Poznáme sa z kostolných lavíc sme otvorili preto, aby sme sa vo farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zhovárame sa s paní **Jozefínou Vílemovou**. Že neviete, ktorá by to mohla byť? Predsa tetka Salaška!

Novoročné diéta

V adventnom čase sme zaklopali na dvere 86-ročnej tetky Jozefky Vílemovej, rod. Majzúnovej, s prosbou o rozhovor. Spoločne sme zaspomínali a oprášili spomienky na časy minulé i súčasné. Narodila sa s príchodom nového roku 1. januára 1934 v osade Traj líinky. Neskôr sa rodina prestahovala k starým rodičom na salaš do Závodu, kde ako diéta vyrastala. Odvtedy jej zostało meno „tetka Jozefka Salaška.“

Ako pôzovala Benkovi

Pred niekoľkými rokmi som navštívila v Bratislave výstavu obrazov národného umelca Martina Benku. Zaujal ma obraz, na ktorom bola maľba dievčiny v slávnostnom závodskom kroji, v ruke držala modlitebnú knižku a ruženec. Touto spomienkou začínam rozhovor a tetka Jozefka sa

Obraz Martina Benku. Poznáte dievčinu v slávnostnom závodskom kroji?

s nostalgiou usmeje: „Áno, som to ja. 16-ročná Jozefka Majzúnová.“ V tom čase na Veľkú noc boli na veľkonočnej vigílii vzkriesenia dievčatá oble-

čené v slávnostnom kroji s bohatou úpravou hlavy. Pre maliara Martina Benku, ktorý bol tiež v kostole, sa stala inšpiráciou a námetom pre maľbu obrazu. Samotné maľovanie obrazu sa uskutočnilo na fare. Sme hrdí na to, že závodský kroj sa objavil v diele Martina Benku, rodáka z Kostolišťa. Originál obrazu je možné vidieť v Turčianskej galérii v Martine.

Nepokazí žiadnu zábavu

Tetka Jozefka je kroju verná po celý život. Ľudové tradície, zvyky, hudbu a tanec má v krvi a sú súčasťou jej života. V spoločenskom živote, najmä na zábavách, bolo často vidieť tetku Jozefku Salašku na tanečnom parkeťte. Má osobitný zmysel pre humor, v jej prítomnosti bola vždy zábava. Najmä na svadbách a domáčich zabájačkách, keď prišla ako maškara. Už vyše štyridsať rokov spolu s tetkou Helenou Pavelkovou vijú vence na slávnosť prvého svätého prijímania a birmovky. Pomôže aj pri zbiehaní kvetov a lupienkov na rozsypanie pre deti na procesiu Božieho Tela. Pri rôznych cirkevných a spoločenských slávnostiach pomáha obliekať dievčatá do kroja. Alebo prostoto dohliada na to, aby bolo všetko v poriadku. Aby každá stužka bola na správnom mieste, aby žiadnen kus odevu nebol pokrčený. Pri listovaní v albeze ukazuje fotografie z kúpeľov z rôznych kútov Slovenska a spolubývajúcich žien, ktoré obliekla do nášho kroja. Aj jej obývačku zdobia

Tetka Jozefka Salaška v slávnostnom kroji.

krojované bábiky, ktorým vlastnoručne ušila kroje.

Aj s motorovou pílovou

Celý produktívny život pracovala u jedného zamestnávateľa Vojenské lesy, š. p., Malacky. Práca v lesoch bola náročná. Vysádzala stromčeky, okopávala ich, orezávala, kosila vysokú trávu okolo sadeničiek, prerezávala stromčeky. Keď bolo treba, nebála sa ani práce s motorovou pílovou. Každý rok pred vianočnými sviatkami sa rezali mladé borovice a predávali záujemcom o živé stromčeky.

Obdarená širokou rodinou

Tetka Jozefka s láskou spomína aj na vianočné sviatky v starých časoch.

Na Štedrý deň bol pôst. Už cez deň chodil pastier po domoch trúbiť a ohlasoval radostnú zvest. Večer najskôr gazda nakŕmil zvieratá a potom si rodina sadla k štetrovečernému stolu. Po spoločnej modlitbe začali večerať. Na stole boli oblátky, fazuľová polievka, jablká, orechy a hrušky. Pod stromčekom si našli skromné darčeky. Po večeri deti chodili „po spívaní“ a dedinou sa niesli vianočné koledy. V kultúrnom dome sa každročne hralo divadelné predstavenie. Premiéra. Po jej skončení ľudia prešli do kostola sláviť polnočnú svätú omšu.

Sv. omše a sv. prijímanie napĺňajú Jozefku Vílemovú radostou a po-

vzbudením. Často sa zúčastňovala na farských pútiach, v poslednom čase najmä na Fatimských sobotách v Šaštíne. Ked' sa konali v našom okolí primície, cestovala na slávnosť aj desiaty kilometrov. Z manželstva s manželom Ferdinandom sa narodilo 6 detí, z toho 5 dcér: Anna, Mária, Viera, Jozefína, Eva a najmladší syn Peter. Tetka Jozefka sa teší zo 17 vnúčat a 16 pravnúčat. Ovdovela v roku 1997.

Milá tetka Jozefka, k blížiacim sa narodeninám Vám prajeme pevné zdravie, šťastie, Božie požehnanie a ochranu Panny Márie.

Alena • Foto: archív J. V.

Svadobná fotografia 2 párov mladomanželov: Vílemovci sú vpravo, vľavo je ďalšia nevesta, sestra tetky Jozefky, s novomanželom.

Fotografia s deťmi: piatimi dcérami a synom.

Pod stromčekom s vnučkami a pravnúčatami.

ZO ŽIVOTA NAŠEJ FARNOSTI

Dobrá novina tento rok inak

Na rok 2020 budeme dlho spomínať. Všetci sme mali inú predstavu ako ho prežiť. Veľa vecí sme si museli odoprieť, museli sme sa prispôsobiť úplne novej situácií. Takej, akú nikto z nás ešte nezažil. Boli a ešte aj sme niekedy frustrovaní, nahnevani, znechutení. Áno, tieto pocity sú namiestne a v poriadku. No skúsme sa spýtať takto: naučil nás tento rok niečomu?

Nie je to samozrejmost'

Mohli sme si uvedomiť zopár vecí. Napriek karanténe a možno aj poklesu príjmov stále máme čo jest' a piť. Školy sa tiež na uzavreli, no stále sa majú žiaci kam vrátiť. Taktiež možnosť chodiť na sväte omše sme si začali viac vážiť. Mohli sme si všimnúť dôležitosť a nenahraditeľnosť zdravotníckeho personálu. Tieto veci nie sú samozrejmost' a v tomto ľažkom období si to viac uvedomujeme.

Deti, poklady sveta

Kým naším hlavným koronovým problémom bolo nosenie rúšok, o niekoľko stoviek až tisícok kilometrov ďalej je situácia neporovnatelne horšia ako tá naša. Tri milióny detí zomrú ročne na podvýživu. Takmer 152 miliónov detí je zapojených do detskej práce, čo predstavuje takmer jedno z desiatich detí na svete! Na celom svete je približne 2,3 miliardy detí a z toho 500 miliónov až 1,5 miliardy detí sa niekedy stalo obeťou nejakej formy násilia, týrания či zneužívania. Práve teraz sa vo

Každý svoju trošku dávame spoločne ženám v Afrike novú šancu.

svete nachádza 17,7 miliónov detí, ktoré stratili jedného alebo oboch rodičov nakazených vírusom HIV. Do školy stále nemôže chodiť viac ako 58 miliónov detí, čo je 9 % svetovej detskej populácie. A nie je to prechodný stav počas korony. Je to dlhotrvajúci globálny problém. Tieto javy skončením korony nezmiznú. A najmä preto sa aj v tomto roku zapojíme do Dobrej noviny, aj keď v nezvyčajnej forme.

Pomoc ženám

Téma tohtoročného 26. ročníka znie **Aj mama chodí do školy**. Ide o pomoc mladým matkám v Ugande, kde Dobrá novina spolupracuje s Arcidiecéznou charitou v Tororo. Každá tretia žena v Afrike otehotnie pred dovršením osemnásteho roka života. Vo väčšine prípadov sa tieto mladé ženy do školy už nikdy nevrátia. Ženy majú neskôr problém nájsť si zamestnanie, no bez potrebných znalostí a zručností sa nedokážu zamestnať. Sú marginalizované a diskriminované. Práve pre tieto mladé matky Dobrá novina pripravila odborné kurzy šitia a katerníctva, ktoré minulý rok ukončilo 82 študentiek. Po kurze sa úspešne zamestnali a začali podnikať. Okrem pomoci ženám Dobrá novina z 26. ročníka verejnej zbierky finančne podporí vyše 30 ďalších projektov v Etiópii, Južnom Sudáne, Kamerune, Keni a Ugande.

Bez kolied a vinšov

Nás – koledníkov nesmierne mrzí, že vás na Štedrý deň nebudeme môcť navštíviť. Nepocítíme vašu každoročnú vrúcnu pohostinnosť. Neprinesieme Betlehemskej svetlo, nenapíšeme nápis na dvere, nezasievame vám koliedy a nepoviem vinše. Veľmi nám to bude chýbať. No pozývame všetkých k tomu, aby sme radosť z Ježišovho narodenia vyjadrili iným spôsobom. Pomôžme

V toto roku nám koledníci neprídu zapáliť do domácností Betlehemskej svetlo. Budeme si chýbať navzájom, my im a oni nám.

ľudom, ktorí si sami pomôcť nedokážu. Urobme radosť ľuďom, ktorí ju na Vianoce nedostanú.

Prispieť na účely Dobrej noviny bude možné v Závode a na Húškoch v stredu **6. januára 2021**, na Zjavenie Pána – Troch kráľov, **po vsetkých svätých omšiach**. Taktiež je možné podporiť Dobrú novinu celoročne na www.dobranovina.sk.

Všetkým vopred ďakujeme za vašu štedrosť! Za to, že aj napriek náročnému obdobiu dokážete myslieť na iných a prejavíť tak skutok lásky.

Mária

Info: unicef.sk, dobranovina.sk

Foto: archív DN a archív Svitania

NAŠI FARNÍCI NA CESTÁCH

V Rajeckej Lesnej to dýcha Vianocami

Rajecká Lesná je známe pútnické miesto asi 25 km južne od Žiliny. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1413. Historický názov obce Frivald má pôvod v nemeckom slove *freiwald*.

Z neho možno usudzovať, že v minulosti bývalo okolie lesnatým územím, ktoré nebolo začažené žiadou povinnosťou platiť vrchnosti nejaké poplatky. Vďaka odľahlej polohe si obec zachovala mnohé tradície, vrátane viacerých pôvodných dreveníc.

Panna Mária Frivaldská

Vo Frivalde bol pôvodne stredoveký románsko-gotický kostolík Panny Márie – Kráľovnej anjelov (tzv. starý) postavený pravdepodobne koncom 13. storočia, z ktorého sa do dnešných čias zachovala len svätyňa. V priebehu 16. storočia sem umiestnili 145 cm vysokú sochu Panny Márie, ktorú vytvoril neznámy rezbár okolo roku 1500 a ktorá dostala prívlastok Frivaldská. Niekoľko na začiatku 17. storočia sa stala objektom nábožného záujmu ľudí, lebo sa jej pripí-

sovali viaceré zázračné uzdravenia. Do Frivaldu prichádzalo mnoho pútnikov z blízkeho i vzdialenejšieho okolia, aby prednášali svoje prosby a modlitby k milostivej soche na oltári tunajšieho kostola. Ďalším pútnickým objektom sa postupom času stala aj kalvária s krížovou cestou.

S bazilikou minor

Starý kostol počas nasledujúcich dvesto rokov prestal kapacitne po stačovať rastúcemu počtu pútnikov. A tak pri kánonickej vizitácii v roku 1831 nariadiil nitriansky biskup Jozef

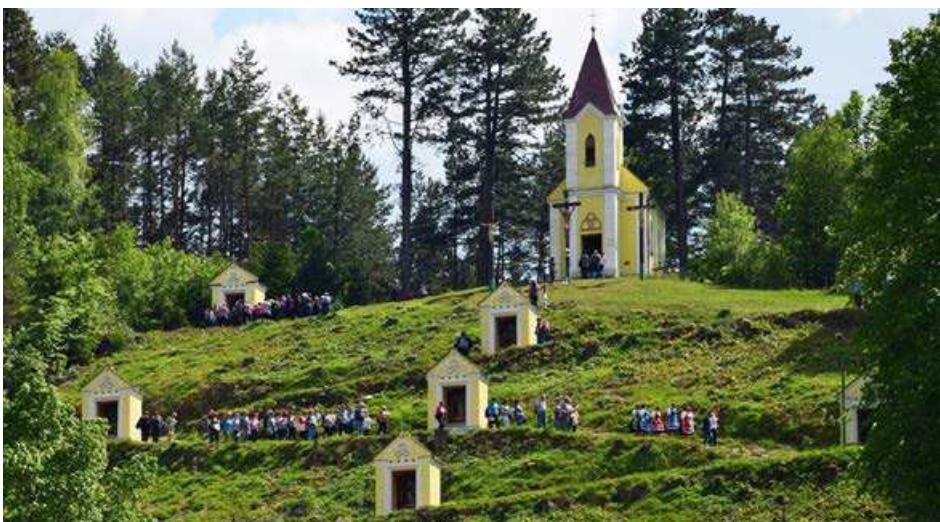
Aj naši farníci putovali do Rajeckej Lesnej.
Pamäťate sa na rok 2012?

Wurum postavenie väčšieho stánku. S jeho stavbou sa však začalo až o 33 rokov neskôr, vedením práv bol poverený architekt F. Blaschke. Cena dosiahla 14 800 zlatých. Stavalo sa rýchlo a už v máji 1866 mal kostol Narodenia Panny Márie slávnostnú posviacku. Zo starého kostola sem prenesli milostivú sochu Frivaldskej Panny Márie a umiestnili ju na hlav-

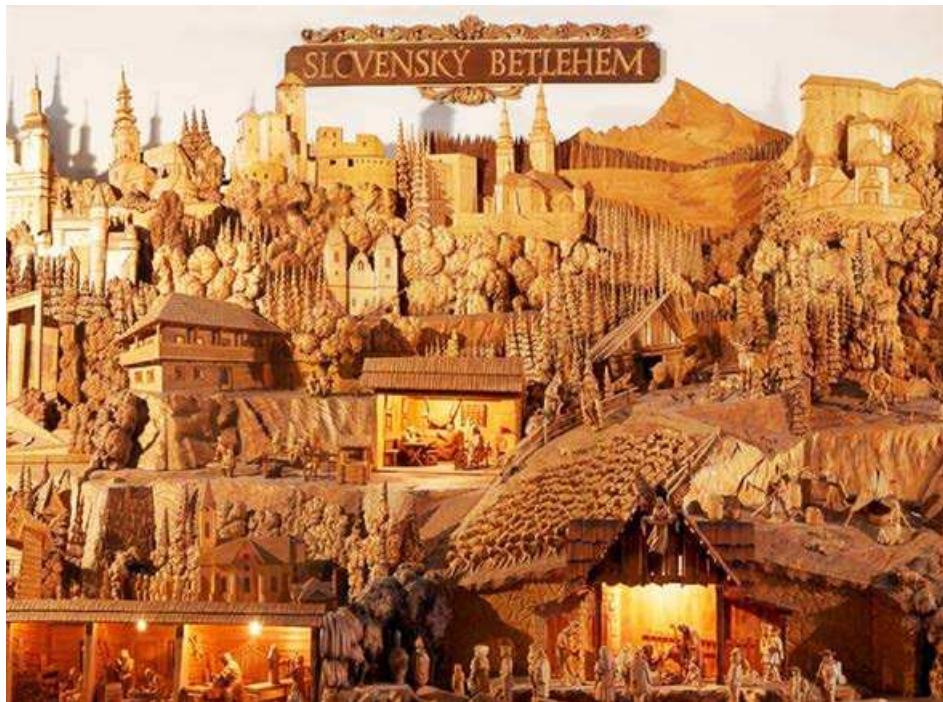
ný oltár. Najmä vďaka nej je obec, medzičasom premenovaná na Rajeckú Lesnú, dodnes významným pútnickým cieľom. Kostol bol v marci 2002 pápežom sv. Jánom Pavlom II. povýšený na baziliku minor.

Rezbár zo Záhoria

V areáli baziliky sa už štvrt' storočia nachádza Dom Božieho narodenia, postavený pre Slovenský betlehem – unikátne monumentálne dielo rezábarskeho majstra Jozefa Pekaru (1920 – 2005). Tento rodák zo Záhoria (z obce Borský Peter, dnes súčasť Borského Mikuláša) na ňom pracoval 15 rokov s úmyslom zobraziť nielen Kristovo narodenie, ale aj slovenské regióny a dejiny nášho národa. Preto ústredný bod betlehemu, samotné jasličky, obklopil modelmi najvýznamnejších slovenských pamiatok. Súčasťou scenérie

Križové cesty sú zdrojom pokoja a nádeje. Jedna z najpôsobivejších je v Rajeckej Lesnej.

Slovenský Betlehem. Jeden z dôvodov, pre ktorý sa oplatí cestovať do Rajeckej Lesnej.

sú aj bežné pracovné činnosti ľudu v minulosti. Betlehem bol otvorený a požehnaný 26. novembra 1995 (na sviatok Krista Kráľa) nitrianskym diecéznym biskupom Jánom Chryzostomom kardinálom Korcom. Dielo právom patrí medzi absolútne vrcholy ľudového rezbárstva. Je 8,5 m dlhé, 3 m vysoké a 2,5 m široké. Spolu obsahuje na 300 postáv, z toho polovicu pohyblivých!

Pošlite poštu Ježiškovi

Obec Rajecká Lesná sa zviditeľnila aj Vianočnou poštou. Projekt Slovenskej pošty s týmto názvom pôvodne vznikol v roku 1999, odkedy deti (ale i dospelí) môžu posielat svoje

vianočné priania na adresu „999 99 Ježiško“. Od roku 2003 je na pošte v Rajeckej Lesnej nainštalovaná oficiálna poštová schránka, do ktorej počas celého roka prichádzajú listy pre Ježiška – a on na ne vždy pred Vianocami odpovie. Tak sa miestna pošta premenila na celoročnú Vianočnú poštu Rajecká Lesná. Iba tu sa používajú špeciálne príležitostné pečiatky, ktoré Slovenská pošta každoročne pripravuje v rámci spoločného projektu. Aj takáto aktivita vie do pútnickej obce prilákať ďalších návštevníkov.

Gabriela

Foto: rajeckadolina.sk a Alena

Vianoce detí v kresťanskej rodine

Na adventnom venci horí už štvrtá sviečka. Katka s Terezkou odráztavajú dni do príchodu malého Ježiška. Koľkokrát sa ešte vyspím a budú Vianoce? ...a konečne je tu. Štedrý deň! Tak dlho očakávaný. Každý človek sa prirodzene teší na Vianoce, no o to viac malé deti. Čas pokoja, radosť a lásky. Čas, ktorý prežívame ako rodina spolu. Oslavujeme. Začala sa najkrajšia „párty“ celého roka. O to krajšia, že obdarovanými sú všetci, ktorí prijímajú pozvanie. Sám oslaveneč je darom. A deti to vnímajú veľmi intenzívne. Ich čisté srdiečka horia túžbou vidieť Ho. Sú naplnené radosťou z krásneho daru a láska im hovorí, že aj oni sa majú darovať. Aj deti „robia“ Vianoce.

Čo sa deje za dverami domu?

Od rána prebieha príprava na slávnostný večer. Stromček sme spoločne vyzdobili už predošlý večer. Katka s Terezkou sa cítia dôležito, že aj ony môžu zdobiť stromček a so všetkým pomáhať. Sú vzrušené očakávaním, kedy už konečne zasadneme za ten slávnostný stôl k štedrej večeri. „Kedy začne tá párty?“ pýta sa ma Terezka. Pýtam sa, aká párty? „No ved', Pán Ježiš má predsa narodeniny! Aj ja a Katka máme vždy oslavu, takú veľkú párty, keď máme narodeniny.“ Po chvíliku mlčania sa pýta Katka, prečo „nosí darčeky“ Ježiško. Veď predsa on má narodeniny a darček by mal dostať on. A tak ute-

kajú do svojej izbičky a pripravujú už po niekoľkýkrát (v advente nakreslili obrázky pre Ježiška, napísali mu list a vyrobili z papiera drobné pozornosti) darček pre Ježiška: plienočky, dudlík, mliečko, aby neboli hladní, aj plyšového macka, aby sa mu dobre spinkalo 😊 Všetko dajú pod stromček k jasličkám a veria, že sa to bude Ježiškovi páčiť.

Ako sa to všetko stalo

Ešte však treba veľa vecí nachystať. Dievčatá so všetkým pomáhajú: urobiť šalát, obaliť a vypráziť rybu, prestrietať stôl, pripraviť oblátky, medovníčky a iné dobroty. V tom zvoní zvonček a znejú koledy – to prichádzajú koledníci ohlásitiť zvest, že sa nám narodí Pán. Prinášajú betlehemskej svetlo a spievajú koledy. Terezka zatiaľ spí, aby si večernú „párty“ naplno užila. Katka so zatajeným dychom počúva koledy. Po od-

Terezka (vľavo) a Katka obdivujú Jezuliatko:
„Aj tento rok mu vystrojíme párty!“

chode koledníkov nasleduje nekonenečne veľa otázok: prečo? ako? A tak vysvetľujem, ako sa to všetko stalo.

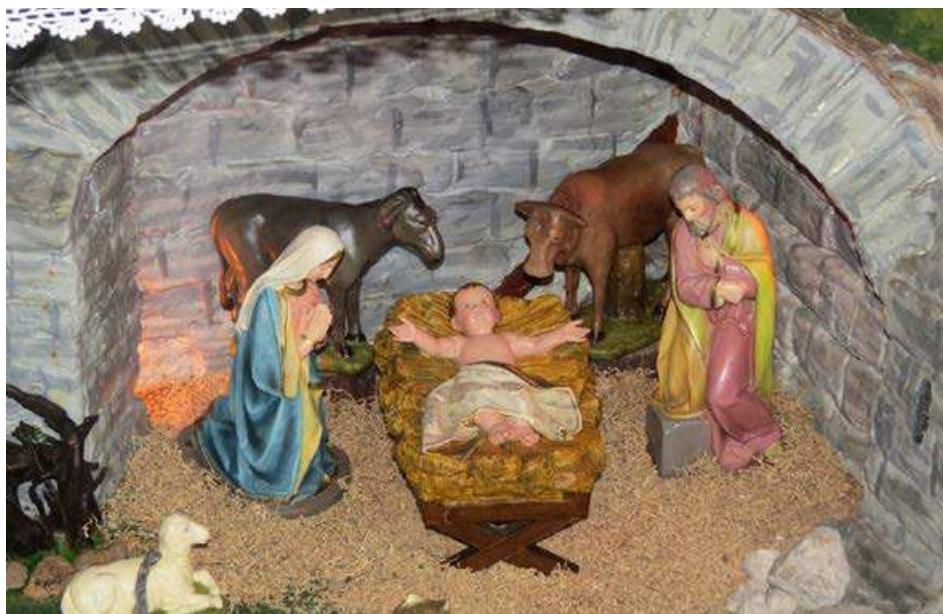
Tajomno i zvláštny strach

Vonku zapadá slniečko a na oblohu vychádza prvá hviezda. Slávnostne sa oblečieme, poklakneme pred stromčekom a prázdnymi jasličkami. Ďakujeme za celý uplynulý rok, za všetky dary, ktorých sa nám do-stalo. Chválime Pána a ďakujeme. Prosíme aj za tých, ktorých si už Pán povolal k sebe. Myslíme aj na tých, ktorí to nemajú v živote ľahké. Než sa presunieme k sviatočnému stolu, dvere obývačky, kde máme stromček, sa zatvoria, aby mal Ježiško „súkromie“. Vtom počujeme zvonit' zvonček na stromčeku! Najrad-

šej by už vbehli ku stromčeku, ale dvere sú záhadne zatvorené. Na ich tvári vidieť úzas, tajomno i zvláštny strach. Ako sa tam dostal? A kedy stihol zamknúť dvere? Presúvame sa k sviatočnému stolu. Čítame zo Sv. Písma, modlitbou chválime Pána, ďakujeme, prosíme a tešíme sa. Ne-trpezlivosť u oboch dievčat rastie. Už nie sú ani hladné, stačila by im aj oblátka s medom. Čo tam po ostatných dobrotách! Len nech už ideme pozrieť k tomu stromčeku, či ten Ježiško prišiel.

Naozaj prišiel!

Ked' konečne nastane tá chvíľa, od prekvapenia cívnu naspäť. Ponúkajú sa jedna druhej, aby išla prvá tá druhá. Oči im žiaria radostou

Betlehem so Svätou rodinou a zvieratkami – najčastejší ciel detských krokov v našom farskom kostole na Vianoce.

a skrytým tajomstvom. Ježiško na ozaj prišiel, leží v jasličkách a niečo im aj priniesol! Čo je však dôležité, Katka najprv kontroluje, či sa Ježiškovi páčili darčeky. Nie sú tam. Celá užasnutá hovorí: naozaj si ich zobrajal. Páčili sa mu! Aj im sa páčia darčeky od Ježiška. Spoločne podakujeme a zaspievame koledu. A užívame si spoločné chvíle v kruhu rodiny, pokračujúc v najkrajšej párty roka, ktorá trvá 8 dní. Rozprávame o prežitých udalostiach a o tajomstve: ako to len urobil?

Veronika • Foto: autorka a Ivana

Štedrý deň detskými očami

„Ježiško sa narodil v Betleheme. Všade mali plno a nechceli sa podeliť. Chceli mať kľud, aby ich Ježiško plačom nebudoval. Ale našťastie v poslednom dome im požičali aspoň maštaľ a bol tam oslík aj kravička. Panna Mária držala Ježiška na rukách, a keď jej bol ľažký, položila ho do jasličiek. Vianoce sú, keď oslavujeme narodenie malého Ježiška, Spasiteľa a ďakujeme za všetko, čo pre nás urobil. Celý deň pripravujeme bohatú hostinu, aby sme večer mohli s Ježiškom oslavovať. Slávime najkrajší deň Ježiškovo života.“

Katka (5.r.)

„Ježiško sa narodil v maštaľke, pozrali sme to na DVD. Mária išla s tým „chlapom“ a nikde im neotvorili... Celý Štedrý deň sa teším na večer. A teším sa, že si Ježiška podržím v náručí.“

Terezka (3.r.)

Daj Boh šťastia tejto zemi

Daj Boh šťastia tejto zemi,
všetkým ľuďom v nej.

Nech im slnko jasne svieti
každý Boží deň.

Nech ich sused v láske má,
nech im pokoj zachová.

Daj Boh šťastia tejto zemi,
všetkým ľuďom v nej.

Daj Boh šťastia tejto zemi,
všetkým národom.

Nech im svetlo hviezdy lásky
ožiaruje dom.

Hladným chleba dobrého,
chorým zdravia pevného.

Daj Boh šťastia tejto zemi,
všetkým národom.

Dopraj Božie svojmu dielu
večné trvanie.

Nech sa samo nezahubí,
všetci prosíme.

Rybám čistej vody daj,
vtáctvo a zver zachovaj.

Dopraj Božie svojmu dielu
večné trvanie.

ETIKETA V KOSTOLE

Milodary

V otázke milodarov je potrebné zdôrazniť, že ide o výsostne dobrovoľnú vec. Každý veriaci by mal prispiet' milodarmi podľa svojich možností. Keď si niekto môže dovoliť dať na kostol napr. sto eur, vďaka, že mu Pán požehnal takúto možnosť. Nezabúdajme však, že ľahko sa dáva – ak človeku nechýba. Vtedy nejde o obrovskú obetu, stále je to málo. Až keď dám toľko, že si odtrhnem od úst, až potom ide o nezíštné konanie v prospech iného, na úkor seba. Sväté písmo spomína chudobnú vdovu, ktorej láskou, pokorou a obetou sa možno inšpirovať. Bohu je totiž milšie, ak dá niekto posledný centík, ako keď dá sto či tisíc eur, ktorých absenciu vôbec nepocíti...

Ak sa v kostole vyberá „do zvončeka“, často sme pritom pod vizuálnou „kontrolou“ najbližšieho okolia. Medzi účastníkmi svätej omše sa môžu nájsť takí, čo so záujmom jastria, kto koľko pri tejto príležitosti oferuje. Nie je to však slušné – prečo by sme sa tým mali zaoberať? A už vôbec niekoho podľa toho posudzovať. Nikdy nevieme, prečo dotyčný daroval práve toľko – veľa či málo. A čo je vlastne veľa? A čo málo?

V niektorých kostoloch majú pri dverách umiestnené pokladničky, do ktorých možno vhodiť peňažný milodar. Aj tu sú veriaci pri hromad-

nom odchode z bohoslužby zavše pod „drobnohládom“. Preto niekedy môže prísť pokušenie „zaretušovať“ takúto obetu vhodením iného predmetu, napr. gombíka. Tu si povedzme na rovinu: ak nemáme peniaze – a čo dôležitejšie – ani dobrý úmysel, radšej neprispejme ničím. Vedť ak by niekto z okolia, hoci nechtiac, zaregistroval, že sme „obetovali“ gombík, mohlo by sa nám to vrátiť naozaj nepeknými rečami... A čo horšie, pravdivými a oprávnenými! Človek, ktorý obetuje peniaze na kostol, by sa tým nemal chváliť ani o tom hovoriť v inej súvislosti. A už vôbec nie za to požadovať napr. sedenie v prvej lavici. V takom prípade sa totiž z milodaru stáva reklama alebo veľmi zištná záležitosť. No svetská propagácia nemá v cirkevnom prostredí miesto. Pokušeniu pochváliť sa príspevkom v prospech kostola či farnosti treba odolať. A v žiadnom prípade si z toho nerobit' zásluhu.

Môže však vystať oprávnená otázka, ako verejne vyzdvihnuť tých, čo cirkvi obetovali značné finančné prostriedky. Na to by mal určite pamätať kňaz alebo kostolník a pri vhodnej príležitosti, akými sú napr. hody alebo koncoročná štatistika, týmto ľuďom podakovať. Je však vhodné vopred sa každého opýtať, či ho môžeme takýmto spôsobom odprezentovať. Lebo nie každý si želá, aby sa všeobecne vedelo, či a koľko peňazí dal.

Gabi • Foto: Ivana spracované podľa prílohy KN/2011

NAŠA ANKETA

Progres nezastavíš, dostať sa aj do platobných služieb. Všade dnes už môžeme platiť platobnou kartou. Na Slovensku máme prvý kostol, kde ſhou možno zaplatiť aj „do zvončeka“. Je v bratislavských Ruſovciach. Privítali by ste, ak by sa milodary aj v našom kostole prijímali bezhotovostne?

Súhlasil by som s platbou milodaru v kostole platobnou kartou, keďže finančné prostriedky vlastním na účte v banke a hotovostou platím minimálne.

Marek, 27 rokov

Nesúhlasím s platbou milodaru kartou. Žiadnu platobnú kartu nevlastním a podporujem súčasný systém venovania milodarov.

Štefan, 59 rokov

Neviem si to úplne predstaviť, no pokroku sa nebráni. V našej obci nemáme bankomat a platiť platobnou kartou v kostole by bolo pre mňa niekedy dobré. Treba však myslieť aj na cenu terminálu a poplatky za prevod. Ponechala by som aj možnosť prispievať v hotovosti.

Lenka, 47 rokov

Predstaviť by som si to vedel. Ale v našich podmienkach je to zatiaľ zbytočnosť, veľmi málo ľudí by to reálne využilo.

Richard, 26 rokov

Áno, v krajinom prípade by som využila možnosť darovať milodar prostredníctvom platobnej karty, ale preferujem zaužívaný spôsob milodarov v hotovosti.

Andrea, 42 rokov

Kto chce dať milodar, tak si mince vždy nájde. My, starí ľudia, žiadne platobné karty nemáme. A mladí, ktorí ich majú, do kostola nechodia. Určite nie som za takéto výmysly.

Mária, seniorka

Desať centov či dvadsať eur? Čo je veľa a čo málo?

Text a foto: Ivana

Z TOMÁŠOVEJ MISIE

Jeden tanier pre celú rodinu

Náš misionár Tomáš, pôsobiaci v rámci projektu Filipa Neriho v Kisumu v Keni, pre nás opísal obdobie ostatných mesiacov – čas pred svojím odchodom na dovolenku na Slovensku aj dva mesiace po návrate do Kene. Aj africkú krajinu naštívil koronavírus. Čítajte, ako sa s ním vysporiadava.

Online vyučovanie nehrozí

Keňu tiež zasiahla pandémia. V marci sa zatvorili školy a napriek niekoľkokrát ohlasovanému otváraniu v lete k tomu napokon došlo až 26. októbra. Otvorili sa však len triedy pre štvrtákov a ôsmakov. Dôvod: prípady COVIDu-19 začali znova narastať. Prezident vyhlásil, že školy sa úplne otvoria v januári 2021. Treba dúfať a modliť sa za to. Keňa nie je Slovensko. Deti sú už trištvrté roka doma, chodia povonku, niektoré zabudnú čítať aj písat. Online vyučovanie je tu nemožné, väčšina detí nemá prístup na internet. A to nehovorím o niektorých našich chlapcoch, ktorí bývajú v oblastiach, odkiaľ je problém aj zavolať. Snahy o takéto vyučovanie boli, ale nemali dlhé trvanie. Aké je to vyučovanie, keď sa dož zapojí 15 zo 150 ôsmakov? Ťažkými skúškami sa predierajú hlavne deti

Betónujeme podlahu u Eugina, jedného z chlapcov z nášho centra.

z neusporiadaných rodín. Hlavne také máme v centre. Chlapci doma nemajú veľa povinností. Maximálne priniesť vodu a postarať sa o kravu – ak nejakú majú. Na obed sa domov nechodí, doma sa len večeria. Podaktori sa bez školy opäť ocitnú na ulici. Nastáva rovnaký kolotoč: každodenná nuda, fetovanie lepu a fajčenie trávy. V Keni je teraz už všetko otvorené, s výnimkou škôl. Kostoly sú limitované počtom ľudí.

Na návštevu s múkou

Počty nakazených koronavírusom sú priaznivejšie ako v európskych krajinách. Aktuálne je v 60-miliólovej Keni nakazených asi 50-tisíc ľudí. Vďaka Bohu za to, že to tu nie je ako v Európe. V Kisumu sa prípady vyskytujú veľmi zriedka. Nedá sa však povedať, že v Keni sa netestuje. Naozaj sa snažia. Menší počet nakazených možno súvisí s vysokou teplotou. Chlapcov z nášho centra sa

Cestou z návštevy. Dostali sme vrece avokáda a sliepku.

snažíme priebežne navštevovať, aby vedeli, že sme na nich nezabudli. Neprídeme naprázdno. Prinesieme múku na varenie ugali, olej, mydlo,

Nakúpili sme potreby do domácnosti pre Euginovu rodinu.

pastu, kilo ryže a cukru. Mnohí by sa najradšej vrátili k nám do centra, ale kenská vláda nariadila prísne opatrenia, ktoré musíme rešpektovať.

Do kostola sa ľudia registrujú, vystoja si dlhý rad.

Z jedného taniera

Ešte predtým, než som išiel na Slovensko, opravili sme rodine jedného z našich chlapcov dom. Hlavne zvnútra. Vyrovnali sme podlahy, lebo to, čo tam mali, ako podlaha nevyzeralo. Kúpili sme závesy, ktoré zakryjú škaredé hrboľaté steny. Nakúpili sme aj hrnce, lavór, taniere, lyžice, poháre – všetko potrebné do domácnosti. Dopolnili mali hrnce, z ktorých by sme u nás v Závode nedali ani sliepkam. A jeden tanier pre všetkých. Chudoba tu je na každom kroku. Stačí otvoriť oči a kto chce, ten vidí. Aj v Európe máme chudobu. Duchovnú.

Po návrate zo Slovenska

Pred odletom na Slovensko som išiel na COVID test, ešte to nebolo povinné. Človek nikdy nevie, či sa náhodou niečo niekde nezmení.

Rozlúčková fotografia pred odchodom na Slovensko.

Io v nariadeniach krajín, cez ktoré som letel. Doma som pobudol až do 7. októbra, situácia sa aj vďaka korone skomplikovala. Vďaka Bohu som už späť a môžem pokračovať v mojej práci. Prvé dva týždne boli naozaj veľmi náročné, lebo sme navštievovali všetkých našich chlapcov. Niektorí bývajú ďaleko a cesty sú zlé. Prežili sme neraz celý deň v rozhorúčenom aute. Školy sú stále zatvorené, zvyšuje sa počet detí na ulici. Často ma čakajú pred marketom a prosia o chlieb alebo obed. Snažím sa ich presvedčiť, aby šli domov. Alebo do školy, tí, pre ktorých sa už otvorila (štvrťáci a ôsmaci). Aj Jozef mal už sedieť v lavici. No nie a nie si pomôcť. Vyhováral sa: "Od zajtra!" Nuž fetovať lep je jednoduchšie ako sedieť v školskej lavici. Otčim ho neprijal, doma bývať nemôže. Býval u starej mamy, teraz mu so strechou nad hlavou pomáha pestún. Jozef

Takto sa v Keni stavia holubník!

nakoniec povolil, pôjde do školy. Kúpili sme mu ešte narýchlo kráčasy, tie posledné záhadne zmizli.

Šport naboso

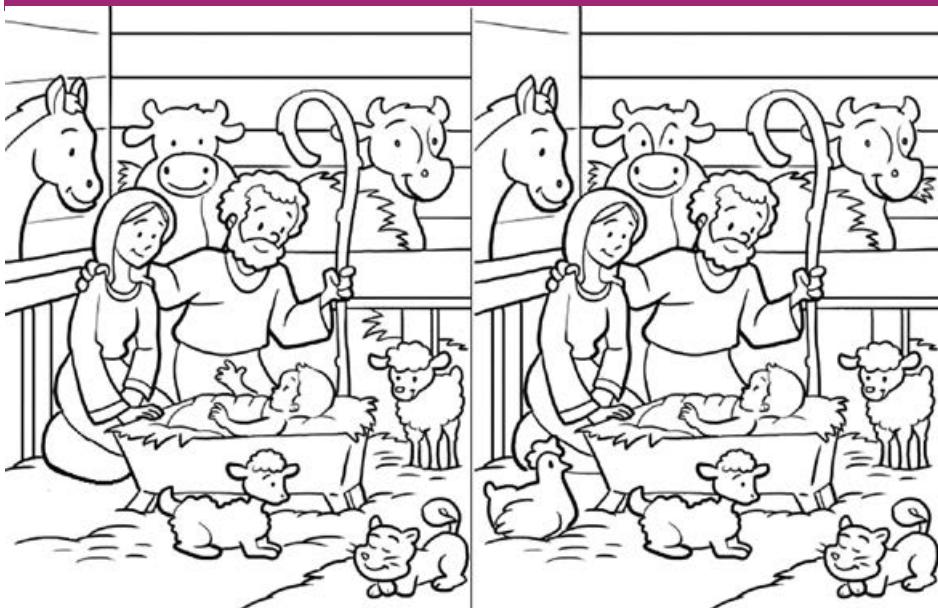
S budovaním pokračujeme aj po mojom návrate zo Slovenska. V marci sme vybetónovali plochu vedľa nášho centra. Za 8 mesiacov sa zmenila na centrum všetkých detí z okolia – dennodene tu hrajú futbal a basketbal. Kedže sa tu denne vystriedajú desiatky detí, na niektorých miestach sme sa „predrali“ na pôvodný betón. Hoci hrajú naboso, aj tak sa plocha pomaly vydiera. Murár, ktorý v marci betónoval, sa čuduje: „Ako je to možné?!” Hlavným

dôvodom je, že kenský cement je nekvalitný. 50kg cementu stojí 6 eur. Murár teda plochu opravil, no vidím, že jej trválosť nebude dlhá.

Koncom októbra sme šli na spoved. Teda tí, ktorí môžu. Nie všetci sa trhajú. Aj my sme boli 15-roční, pamätáme si, ako to je. Chlapci si však dajú povedať. Srdečne pozdravujem všetkých podporovateľov svojej misie. Obrovské Pán Boh zaplať za vašu pomoc a modlitby. Zároveň všetkým zo srdca prajem požehnané vianočné sviatky.

Tomáš • Foto: archív autora

SVITANÍČKO

Nájdi **7 rozdielov**, vyfarbi si obrázok a preži krásne Vianoce! Želá Samko

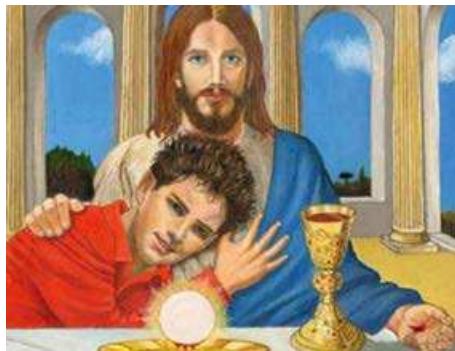
ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Blahoslavený Carlo Acutis, laik

„Eucharistia - moja diaľnica do neba“

Carlo Acutis sa narodil 3. mája 1991 v Londýne, kde v tom čase pracovali jeho rodičia Andrea Acutis a Antonia Salzano. Niekoľko mesiacov po Carlovom narodení sa rodičia prestáhli do rodného Milána. Najprv navštevoval miestnu základnú školu, ktorú spravovali sestry marcelínky a neskôr študoval na jezuitskom lýceu Leva XIII.

O Carlovom živote sa môžeme veľa dozvedieť priamo od jeho matky Antonie vďaka rozhovorom, ktoré poskytla katolíckym médiám. „Od 3 – 4 rokov mal veľký záujem o Krista a svätú Matku. Ked' sme šli na prechádzku, vždy chcel vojsť do kostola: pozdraviť Ježiša v Eucharistii alebo Ježiša na kríži. Chcel si šetriť úspory a kupovať za ne kvety, ktoré prinášal Panne Márii. Nebránila som mu v tejto jeho viere. Začal čítať Božie slovo a životopisy svätyň. Vďaka tomu predčasne dozrieval z náboženského hľadiska. Vrúcne túžil pristúpiť k prvému svätému prijímaniu. Pri jednej osobitnej príležitosti mu to bolo dovolené vo veku sedem rokov a odvtedy nikdy nechýbal na dennoch stretnutí s eucharistickým Kristom v adorácii a svätej omši. Car-

lo prechovával veľkú lásku predovšetkým k ľuďom so znevýhodnením. Bezdomovcom, ktorí spávali na ulici na kartónoch, večer nosieval teplé nápoje a jedlo. Zo svojich úspor im kupoval spacáky a deky. Nemíral peniaze na bezcenné veci, nezaujímalo ho oblečenie a módne značky. Jedny nohavice mu stačili, takisto jeden pári topánok. Zaujímal sa o ľudí, všetkých zdravil. V ľuďoch videl Ježišovu tvár, pre každého mal dobré slovo. Vnímavosť ho vedla k tomu, aby bol milý aj doma. Mali sme paniu, ktorá nám večer chodievala žehliť. Prednedávnom ju opustil muž, mala 12-ročnú dcérku a bývala vo vzdialenej štvrti. Carlo jej pomáhal skladáť odevy a dokonca aj žehliť – aby sa mohla čím skôr vrátiť sa k dcére. Bol to otvorený a radost vyžarujúci chlapec.“

Medzi Carlove záľuby patril futbal, saxofón, detektívne filmy, ale najmä programovanie, vytváranie internetových stránok pre farnosti a pre dobrovoľnícke združenia, natáčanie a strihanie videí. Pre informatiku bol zapálený. Priatelia a niektorí informatici ho považovali za génia.

Cez svoje počítačové schopnosti sa snažil nájsť nové spôsoby, ako pomôcť druhým posilniť ich vieru. Po návštive miesta eucharistického zázraku v Rimini sa rozhadol, že pripraví výstavu o všetkých takýchto zázrakoch. Ako 11-ročný tak Carlo začal vyhľadávať a katalogizovať viac ako 136 eucharistických zázrakov potvrdených Cirkvou. Získané materiály zverejnili na vlastnej internetovej stránke, ktorá je stále funkčná. Neskôr pomohol vytvoriť výstavu schválenú Vatikánom, ktorá obišla celý svet. Vytvoril aj podobné projekty o mariánskych zjaveniach, anjeloch a démonoch či o raji, očistci a pekle. „Hľadal „dôkazy“ svojej viery a chcel ich ponúknut svojim rovesníkom. Aby aj oni spoznali dôvod, prečo sa oplatí veriť,“ zhodnotil Carlov úsilie kardinál Angelo Scola, bývalý milánsky arcibiskup.

V roku 2006 Carlovi diagnostikovali akútну leukémiu s veľmi rýchlym priebehom. Pred smrťou obetoval svoje utrpenie za pápeža a celú Cirkву. Keď umieral, povedal, že mu neprekáža zomrieť tak mladý, pretože mu neutiekla ani minúta života robením niečoho, čo by netešilo Boha. Zomrel 12. októbra 2006 vo veku 15 rokov. Pochovaný bol v Assisi, ktoré patrilo k jeho oblúbeným mestam. Blahorečenie sa uskutočnilo taktiež v Assisi 10. októbra 2020, po uznaní zázraku uzdravenia brazílskeho chlapčeka, pripísanom jeho príhovoru a Božej milosti.

„Carlo viedol bežný život, ktorý sa stal mimoriadnym vďaka živej a reálnej prítomnosti Krista v jeho živote. Od 7 rokov chodil na omšu denodenne, robil eucharistickú adoráciu pred i po omši, modlil sa ruženec, venoval sa čítaniu Božieho slova. Neoddelaoval svoj život viery od svojho aktívneho života. Dokázal spojiť svoj život študenta so životom viery do jedného celku. Mnohí vieru oddeľujeme od každodennosti. Ak viera vstúpi do tkaniva života každého z nás, život sa stane hodnoverným. Staneme sa autentickými svedkami „vodeve“, ktorý nás charakterizuje. Carlo to dokázal majstrovsky. Neboľa som mu ideálnym vzorom katolíckej matky. Úprimne povedané, ja a môj manžel sme viera veľmi zanedbávali. Carlov záujem o vieri a lásku k Ježišovi ma zahanbovali, ja som voči nim bola ignorantská. Krôčik po krôčiku som sa začala zbližovať s Cirkvou. Začala som sa opäť zúčastňovať na svätých omšiach. Vďaka Carlovi. Je pre mňa akoby malým spasiteľom,“ hovorí matka blahoslaveného chlapca.

Našou mérou nemá byť koniec, ale večnosť. Večnosť je naša vlast. Už od počiatku sme v nebi očakávaní. Všetci sa rodia ako originály, ale mnohí zomierajú ako fotokópie.

Carlo Acutis

Pripravil: Pavol
Zdroj: internet

TÉMA DŇA

Fratelli tutti

Presne po 5 rokoch od vydania encykliky *Laudato Si'* bola tento rok 4. októbra oficiálne publikovaná nová encyklika pápeža Františka s názvom **Fratelli tutti**, teda o bratstve a sociálnom priateľstve.

Táto nová encyklika je na Slovensku zatiaľ pomerne neznáma, keďže nemáme k dispozícii ani jej slovenské znenie. Na rozdiel od encykliky *Laudato Si'* – o starostlivosti o náš spoločný dom, ktorá je nádhernou oslavou Stvoriteľa a stvorenstva a má silné ekologické posolstvo, môžeme novú encykliku *Fratelli tutti* zaradiť medzi sociálne encykliky. Čo majú však obe encykliky spoločné, je odkaz Sv. Františka z Assisi, ku ktorému sa pápež František hlási nielen svojím menom, ale i oboma encyklikami. Nie je preto náhodné, že novú encykliku podpísal v predvečer sviatku sv. Františka z Assisi a priamo pri jeho hrobe.

Nik sa nezachráni sám

Formálne má nová encyklika 287 odsekov a delí sa do ôsmich kapitol: 1. Tiene uzavretého sveta, 2. Cudzinec na ceste, 3. Premysliť a vytvárať otvorený svet, 4. Srdce otvorené celému svetu, 5. Lepšia politika, 6. Dialóg a sociálne priateľstvo, 7. Cesty nového stretnutia, 8. Náboženstvá v službe bratstva vo svete.

Pápež František piše, že bratstvo

a sociálne priateľstvo sú cesty na vytvorenie lepšieho, spravodlivejšieho a pokojnejšieho sveta a to spoľočným úsilím všetkých. Výsledkom má byť tzv. sociálne priateľstvo, čo je túžba celého sveta po bratstve a priateľstve uprostred spoločnosti. Pápež František sa nevyhol ani pandémii COVID-19, ktorá zasiahla svet práve v čase písania tejto encykliky. Táto kríza nám však podľa pápeža ukázala, že sa nikto nezachráni sám a máme snívať spoločne ako jedno ľudstvo, v ktorom sme všetci bratia.

Kristus v tvári vylúčených

Kapitola Tiene uzavretého sveta je zameraná na to, ako sú v súčasnosti manipulované a deformované pojmy demokracia, sloboda a spravodlivosť. V druhej kapitole Cudzinec na ceste nám pápež hovorí, že sme spoluzodpovední za budovanie takej spoločnosti, ktorá by vedela začleniť, integrovať a pozdvihnuť toho, kto trpí. A tiež že sme všetci povolení stať sa blížnymi tomu druhému, hlavne v chorej spoločnosti, ktorá sa otáča chrbotom k bolesti. Krista máme rozpoznávať v tvári každého vylúčeného človeka.

Svätyň otec nám hovorí, že právo na dôstojný život nemôže byť nikomu upierané. A keďže práva presahujú hranice krajín, nikto nemôže zostať vylúčený, bez ohľadu na to, kde sa narodil. Každá krajina patrí aj cudzincovi a zdroje určitého územia sa nemôžu upierať tomu, kto je v núdezi a pochádza z iného miesta. Ďalej sa pápež František podrobne venu-

ADOPTUJ SI POSTEL'

ZACHRÁŇ ŽIVOT

DEPAUL

Ako pomôcť človeku v núdzi? Jeden zo spôsobov ponúka organizácia Depaul Slovensko. Vo svojich zariadeniach denne poskytujeme útočisko pred zimou a ľudské teplo viac ako 250 ľuďom. Už viac ako 10 rokov bez prestávky. Finančie na túto pomoc si musí zháňať. Pomôcť možno jednoducho – pomyseľným adoptovaním posteľ. Viac informácií na: <https://depaulslovensko.darujme.sk/2601>.

je téme migrácie a pomoci utečencom, boja proti chudobe a ochrane ľudských práv.

Zriecknut' sa sily pomsty

Osobitne sa pápež venuje otázke mieru. S pokojom je spojené odpustenie, musíme milovať všetkých bez výnimky, ale milovať utláčateľa znamená pomáhať mu zmeniť sa a nedovolíť, aby nadálej utláčal svojho blízneho. Odpustenie neznamená beztrestnosť, ale spravodlivosť a pamäť. Pretože odpustiť neznamená zabudnúť, ale zriecknuť sa sily zla a pomsty. Nikdy nezabudnite na hrôzy, je potrebné si ich vždy a nanovo pripomínať, aby sme neznecitliveli a udržiavali si plameň kolektívneho svedomia. A je tiež dôležité pamätať na dobro.

Zárukou je Boh

Vojna predstavuje popretie všetkých práv. Pápež František hovorí, že dnes už nemožno uvažovať tak ako

v minulosti, o možnej spravodlivej vojne. Musíme dôrazne vyslovíť: „Už žiadna vojna!“ Rovnako sa vyjadruje k trestu smrti: je neprípustný a musí sa zrušiť na celom svete. Ide ešte ďalej a hovorí, že ani vrah nestráca svoju dôstojnosť ľudskej osoby a Boh je toho zárukou. Pápež sa zasadzuje o posvätnosť života tam, kde sa dnes určité časti ľudstva zdajú ako obeťovateľné. Patria sem nenanodení, chudobní, zdravotne postihnutí a starí ľudia. V poslednej kapitole nám pápež František hovorí, že cesta po koja medzi náboženstvami je možná. Je potrebné zaručiť náboženskú slobodu, čo je základné ľudské právo pre všetkých veriacich. Encyklika je zakončená výzvou k mieru a pokoju a dvoma modlitbami: v prvej sa obracia k Bohu ako k Stvoriteľovi a v druhej ako k Trojjedinému v eku menickej modlitbe.

Richard • Foto: Depaul Slovensko

Myšlienka týchto dní

Čas pod'akovat'

Nedávno bol sviatok Krista Kráľa, ktorým sa končí liturgický rok. Pri tej príležitosti si neznámy autor v kostole vypočul dojímavý príbeh. Naštästie si ho nenechal pre seba. Ako správny krestán sa oň podelil – rozoslal ho e-mailom svojim známym. Tí zase svojim známym a oni ďalej mnohým kontaktom... až sa dostal do redakcie Svitania. **Nech sa páči, podelíme sa oň.**

V Taliansku sa jeden 83-ročný starček uzdravil z Covidu. Keď opúšťal nemocnicu, personál mu dal faktúru za použitie plúcnej ventilácie. Starček si ju pozrel a veľmi sa rozplakal. Zriadenci ho utešovali. Vraveli mu: „Vedť to sa nejako vyrieši, nejaké peniaze sa nájdú.“ Starček plakal ďalej a ešte viac. Zdravotníci z nemocnice boli takí dojatí, že sa rozplakali tiež. Keď sa starček upokojil, povedal im: „Ja neplačem kvôli tým peniazom, aj keď ste mi za jeden deň, čo som bol napojený na plúcnu ventiláciu, naúčtovali 500 eur. Plačem preto, že mi Pán Boh umožnil dýchať kyslík celých mojich 83 rokov života, každý deň a zadarmo. A ja som mu za tento vzácný dar nikdy ani len nepodaľoval...“

• red –

Foto: Ivana

Hoci za prísnych hygienických opatrení alebo za dverami, svoju vieru máme v srdci.

*Požehnané sviatky
Božieho narodenia
želá redakcia
Svitania*

FARSKÁ MATRIKA

Sviatost' krstu prijali

Sára Ferenčičová	*	[REDACTED]	krst 26. 09. 2020
Zara Jankovičová	*	[REDACTED]	26. 09. 2020
Bianka Amina Benkovičová	*	[REDACTED]	11. 10. 2020
Tamara Šefčíková	*	[REDACTED]	25. 10. 2020
Alica Kollárová	*	[REDACTED]	25. 10. 2020
Andrej Špazier	*	[REDACTED]	25. 10. 2020
Filip Barkóci	*	[REDACTED]	15. 11. 2020

Manželstvo uzavreli

Marek Prévaj a Alexandra Dobiašová	07. 08. 2020
Vladimír Majzún a Marika Belanová	10. 10. 2020

Do večnosti sme vyprevadili

pohr.:

Anna Chovancová, rod. Lučanská	† 30. 09. 2020	03. 10. 2020
Marián Drahoš	† 09. 10. 2020	14. 10. 2020
Bohumil Šimonovič	† 10. 10. 2020	15. 10. 2020
Ján Chmelík	† 16. 06. 2020	15. 10. 2020 (ul. urny)
Róbert Benkovič	† 17. 10. 2020	21. 10. 2020
Dušan Kadera	† 12. 11. 2020	17. 11. 2020
Anna Hajdinová, rod. Kopiarová	† 16. 11. 2020	19. 11. 2020
Adrián Gajda	† 27. 11. 2020	01. 12. 2020
Mária Kysucká, rod. Brinkačová	† 05. 12. 2020	09. 12. 2020
Peter Skala	† 09. 12. 2020	12. 12. 2020

Otcovia biskupi
nás opäťovne pozývajú k modlitbe,
s dôrazom na pokoj, rozvahu a trpežlivosť
kňazov aj veriacich, ktorá bude vzhľadom
na okolnosti veľmi potrebná.

Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, Otče,
tvoj Syn nás uistil, že ak ťa budeme o niečo spoločne prosiť v jeho mene,
splníš našu žiadosť.

Obraciame sa na teba v našej núdzi a utrpení,
spôsobenými pandémiou
a prosíme ťa o záchrannu tela i duše chorých,
o múdrost, silu a lásku pre všetkých, čo sa o nich starajú,
o nádej a dôveru pre tých, čo sa cítia ohrození,
o rozvážne, starostlivé a spravodlivé riešenia pre tých, čo majú
politickú zodpovednosť v rozličnom stupni.

Daj nám veľkú trpežlivosť pri zachovávaní vyžadovaných pravidiel a nariadení.

Pomáhaj nám, aby sme si uvedomovali, že sme chorí a ohrození
nielen na tele, lež aj duchovne a morálne.

V srdciach mnohých vyhasla láska k tebe i k blížnemu,
stali sme sa sebeckými, bezohľadnými, dali sme sa zotročiť
mamonou a nemravnosťou.

Vlej do našich otupených a zaslepených sŕdc jas pravdy a lásky tvojho Ducha;
daj nám poznáť v čom sa nám treba zmeniť a posilňuj nás, aby sme sa k tomu
aj úprimne a vytrvalo odhodlali.

Predkladáme ti tieto naše prosby aj na príhovor Sedembolestnej Matky tvojho
Syna, ktorú si nám dal za patrónku.

S jej pomocou sa chceme stávať jedni pre druhých bratmi a sestrami a tvojimi
synmi a dcérmi.

Dôverujeme aj v príhovor našich vierozvestov, svätých Cyrila a Metoda,
ako aj ich pokračovateľa z nášho ľudu, svätého Gorazda.

Nech nám vyprosujú uvedomenie si veľkého daru viery a krstu a ochotu snažiť
sa žiť kresťansky v našej dobe.

O to všetko ťa prosíme skrze tvojho Syna, ktorý sa za nás obetoval,
vstal z mŕtvych a s tebou žije a kraľuje na veky vekov.

Amen.

